

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sža/41/2015
Identifikačné číslo spisu:	1015201200
Dátum vydania rozhodnutia:	03.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1015201200.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľa S. H.,, narodeného XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Sudánskej republiky, bez dokladov totožnosti, ID osoby: XXXXXX, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu mesto F., tohto času v Pobytovom tábore Rohovce, zastúpeného Centrom právnej pomoci so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, proti odporcovi Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutiu odporcu ČAS: MU-PO-41-28/2015-Ž zo dňa 02.06.2015, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/16/2015-25 zo dňa 23. septembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/16/2015-25 zo dňa 23. septembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-PO-41-28/2015-Ž zo dňa 02.06.2015, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl a ani mu v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol doplnkovú ochranu z dôvodu, že tento nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre poskytnutie týchto foriem medzinárodnej ochrany. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

V dôvodoch rozsudku uviedol, že v prejednávanej veci dokazovanie nedoplnil, podrobne sa však oboznámil s obsahom azylového spisu ČAS: MU-PO-41/2015-Ž, z ktorého zistil, že navrhovateľ mal na

územia Slovenskej republiky udelený tolerovaný pobyt od 12.11.2008 do 10.02.2009, od 09.02.2009 do 31.08.2013 prechodný pobyt za účelom štúdia. Podľa potvrdenia Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (ďalej len „STU“) navrhovateľ úspešne ukončil bakalárske štúdium dňa 23.8.2012 a bol prijatý na inžinierske štúdium, z ktorého bol ku dňu 01.07.2013 vylúčený pre nesplnenie (zákonom predpísaných) požiadaviek.

Navrhovateľ pred políciou (OCP PZ Bratislava) dňa 05.03.2015 uviedol, že sa nechce vrátiť do krajiny pôvodu z dôvodu obáv o svoj život kvôli občianskej vojne, údajne sa jeho meno nachádza na „čiernej listine ľudí proti sudánskej vláde“ po tom, čo ho konzul sídliači vo Viedni po skončení bakalárskeho štúdia požiadal o návrat do Sudánu.

Na vstupnom pohovore pred odporcom dňa 17.03.2015 navrhovateľ uviedol, že inžinierske štúdium na STU (z ktorého bol vylúčený pre nesplnenie požiadaviek k 01.07.2013) bol nútený ukončiť z dôvodu, že mu dňa 30.06.2014 vypršala platnosť cestovného pasu a tento mu odmietli na konzuláte vo Viedni predĺžiť (pričom žiadne oficiálne písomné vyrozumienie nedostal). Má za to, že sa tak stalo pre jeho účasť na demonštrácii proti vláde Sudánu vo Viedni v júli 2011 a na schôdzi Hnutia pre spravodlivosť a rovnosť (The Justice and Equality Movement, ďalej len „JEM“) dňa 11.07.2013, s ktorou sympatizuje. O demonštrácii uviedol, že táto sa konala pred budovou OSN a malo sa jej zúčastniť niekoľko stoviek demonštrantov a podľa jeho názoru sa na nej musel nachádzať aj nejaký člen ambasády (a preto mu následne nepredĺžili platnosť pasu). Schôdze JEM sa malo podľa tvrdenia navrhovateľa zúčastniť asi 50 ľudí a mala sa konať na ulici Schtantour, taktiež vo Viedni. Aj tejto sa mali zúčastniť nejakí špióni, od ktorých sa zamestnanci ambasády mali dozvedieť o jeho prítomnosti. Na inom mieste výpovede navrhovateľ uviedol, že cestovný pas mu bol v minulosti bez problémov dvakrát predĺžený, pričom na priamu otázku odporcu, či sa tak stalo aj po demonštrácii v roku 2011, odpovedal kladne. K bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu navrhovateľ uviedol, že v nej nemal žiadne problémy a nikdy ani nebol členom žiadnej politickej strany, o azyl sa rozhodol požiadať až po tom, ako sa od otca dozvedel, že sa nachádza na listine hľadaných osôb a že ho v Sudáne hľadajú bezpečnostné zložky štátu. Ako je zaznamenané v zápisnici, navrhovateľ o azyl žiada „pravdepodobne kvôli tomu, že sa zúčastnil na dvoch aktivitách opozičnej a v krajine pôvodu zakázanej strany JEM a (preto) sa dostal na tzv. čiernu listinu ľudí, ktorí bojujú proti súčasnej vláde Sudánu“. Obáva sa, že v prípade návratu do krajiny pôvodu by bol obvinený z protivládnych aktivít a bol by mu uložený nejaký trest. Odporca sa na vstupnom pohovore snažil zosúladiť tvrdenia navrhovateľa s jeho vyjadreniami prezentovanými pred políciou, navrhovateľ však len uviedol, že stále uvádzal to isté a chyba je na strane tlmočníka (pred políciou tvrdil, že sa na čiernu listinu dostal z dôvodu, že sa po skončení bakalárskych štúdií odmietol na žiadosť konzula vrátiť do Sudánu a pokračoval v štúdiu) a taktiež že niektoré skutočnosti neuviedol, pretože sa ho na podrobnosti nepýtali a bol unavený (pred políciou navrhovateľ nespomínal svoje politické aktivity, ktoré sú v konečnom dôsledku dôvodom žiadosti o udelenie azylu).

Na doplňujúcom pohovore dňa 14.05.2015 navrhovateľ tvrdil, že nevie, prečo mu na území Slovenskej republiky zrušili pobyt, že nevie o tom, že by bol zo školy vylúčený pre nesplnenie podmienok a že zo Slovenska odišiel pre finančné problémy. Dôvodil, že ešte nemal urobené všetky skúšky a do školy sa chcel vrátiť, následne na otázku odporcu, prečo sa teda nevrátil a v Rakúskej republike požiadal o azyl uviedol, že mal nejaké problémy. Odporca taktiež preveroval znalosti navrhovateľa o JEM - tento uviedol, že predsedom organizácie je Dr. N., ďalších vysokých predstaviteľov tejto strany nevedel uviesť, ako ciele hnutia označil „aktivity za spravodlivosť a rovnosť“ a logo hnutia opísal ako „šatka na hlavu“. Na priamu otázku odporcu, či vie, z ktorých základných častí pozostáva štruktúra hnutia navrhovateľ odpovedal záporne. K dôvodom žiadosti o udelenie azylu uviedol, že na čiernu listinu sa dostal z dôvodu, že sa v roku 2014 zúčastnil schôdze (strany JEM). Práve pre jeho kontakty s opozíciou by mohol byť v prípade návratu do Sudánu vzatý do väzby kde „ho môžu biť tak, že to človek nevydrží“.

Podľa informácií o krajine pôvodu navrhovateľa založených v spise odporcu v provincii S. (skadiaľ navrhovateľ pochádza) nedochádza v súčasnosti k výraznejším bezpečnostným incidentom, rizikovou oblasťou sú najmä federálne štáty Darfúr, Južný Kordofán a Modrý Níl, kde často dochádza k násilným

konfrontáciám medzi povstaleckými a vládnyimi silami ako aj medzi jednotlivými kmeňmi. O JEM odporca zistil, že táto je opozičným a islamistickým hnutím existujúcim v Sudáne od roku 2000 a zameriava sa na budovanie opozičnej koalície pre zmenu režimu, má v úmysle zvrhnúť súčasný despotický režim. V roku 2015 sa hnutie malo transformovať na politickú stranu. Správa ďalej uvádza, že Európsky súd pre ľudské práva v dvoch samostatných rozsudkoch dospel k záveru, že spojenie alebo podozrievavé spojenie s opozičnými skupinami v Sudáne viedlo (v konkrétnych prípadoch, v jednom z prípadov sa jednalo konkrétne o zapojenie sa do JEM) ku skutočnému riziku zlého zaobchádzania v krajine. Odporcovi sa nepodarilo získať informácie o tom, že by sa v mesiaci júl 2011 konali vo Viedni pred budovou OSN demonštrácie namierené voči vláde Sudánu. Taktiež sa z dostupných zdrojoch nepodarilo získať informácie o tom, že by sudánske veľvyslanectvá odmietali osobám v Európe vydávať cestovné doklady a žiadali od nich návrat do krajiny.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že navrhovateľom udávaná námietka nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia nie je dôvodná a že odporca vo veci rozhodol správne a v súlade so zákonom.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že listinnými dôkazmi bolo v azylovom konaní nepochybne preukázané, že navrhovateľ sa zdržiaval na území Slovenskej republiky legálne až do 31.08.2013, kedy mu skončila platnosť povolenia prechodného pobytu udeleného za účelom štúdia, z ktorého bol navrhovateľ vylúčený ku dňu 01.07.2013 pre nesplnenie zákonom predpísaných požiadaviek. Navrhovateľ napriek tomu tvrdil, že štúdium bol nútený ukončiť z dôvodu, že mu dňa 30.06.2014 vypršala platnosť cestovného pasu a tento mu odmietli na konzuláte vo Viedni predĺžiť pre jeho účasť na protivládnej demonštrácii pred sídlom OSN vo Viedni v júli 2011 (odporcovi sa nepodarilo zistiť, či sa takáto demonštrácia naozaj konala) a taktiež jeho prítomnosť na schôdzi JEM vo Viedni dňa 11.07.2013 na ulici Schantour/Schentour, ktorá a ani žiadna jej podobná (napr. foneticky) sa vo Viedni nenachádza. Navrhovateľ tvrdí, že sympatizuje s touto stranou (hnutím) aj napriek tomu, že okrem jej predsedu nepozná žiadnych iných jej predstaviteľov. Navrhovateľ nevedel, z ktorých základných častí pozostáva štruktúra JEM a za jej hlavné ciele označil „aktivity za spravodlivosť a rovnosť“, t. j. princípy uvedené priamo v názve hnutia/strany. Na druhom vstupnom pohovore uviedol, že schôdze tejto strany sa nezúčastnil dňa 11.07.2013, ale až v roku 2014 a práve pre túto jeho aktivitu sa dostal na „čiernu listinu“. Na prvom vstupnom pohovore zas uviedol, že sa na tejto ocitol po tom, čo nevyhovel žiadosti konzula, aby sa vrátil po skončení bakalárskeho štúdia (23.08.2012) do Sudánu (odporca pritom nezistil, že by sa takéto prípady na európskych ambasádach vyskytovali). Taktiež tvrdil, že o tom, že sa nachádza na tejto listine sa dozvedel od otca, ktorý mu okrem toho oznámil, že ho v krajine pôvodu hľadali bezpečnostné zložky. Zároveň však v priebehu celého azylového konania uvádzal, že v Sudáne nemal žiadne problémy, nebol tam ani členom žiadnej politickej strany. Ako nedôveryhodné posudzuje krajský súd vyjadrenia navrhovateľa, podľa ktorých mu mala ambasáda odmietnuť predĺžiť pas pre jeho politické aktivity, pretože zároveň sám potvrdil, že pas mu bol predĺžený aj po demonštrácii v júli 2011.

Z uvedeného zhrnutia podľa názoru krajského súdu jasne vyplýva, že navrhovateľ v priebehu celého azylového konania uvádzal rozporné a nejednoznačné tvrdenia, ktoré okrem toho nekorešpondujú so zistenými (preukázanými) skutočnosťami (ulica na ktorej sa konala demonštrácia v júli 2011, dôvod pre ktorý sa mal ocitnúť na čiernej listine atď.). Odporca z uvedených dôvodov vykonal s navrhovateľom ďalší pohovor, na tomto však navrhovateľ žiadnym spôsobom rozpornosť vlastných tvrdení neodstránil, práve naopak, len utvrdil odporcu v tom, že jeho tvrdenia sú účelové a vykonštruované.

Námietku navrhovateľa, že odporca nedostatočne zistil skutkový stav, krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Odporca sa dostatočne zaoberal ním uvádzanými dôvodmi o udelenie azylu, za týmto účelom vykonal aj ďalší pohovor. Vo vzťahu k vyjadreniu navrhovateľa, podľa ktorého odporca vôbec nevyhodnotil demonštráciu, ktorej sa mal navrhovateľ zúčastniť v júli 2011 súd uvádza, že odporca sa touto priamo zaoberal, keď zisťoval, či sa skutočne konala. Ak sa odporcovi nepodarilo získať žiadne informácie, ktoré by mohli svedčiť v prospech tvrdení navrhovateľa a on sám nepredložil žiadne dôkazy, resp. neuviedol také skutočnosti, nepochybne konal v zmysle zákona, ak sa priklonil k verzii, že žiadna

takáto demonštrácia sa nekonala. Okrem toho, ak by táto demonštrácia aj bola minoritnou a nemedializovanou akciou (ako to namieta navrhovateľ), je otázne, či by účasť na takejto demonštrácii mohla navrhovateľa zviditeľniť neželaným spôsobom. Okrem toho sám navrhovateľ uviedol, že tejto demonštrácie sa zúčastnili „stovky demonštrantov“ vrátane špiónov z ambasády (ktorí ho mali identifikovať). Podľa názoru súdu je veľmi málo pravdepodobné, že by demonštrácia, na ktorej sa zúčastnili stovky demonštrantov (t. j. minimálne 100-200) ušla pozornosti akýchkoľvek médií.

Takisto navrhovateľ namietal, že sa odporca nedostatočne zaoberal situáciou v krajine pôvodu, pričom v súvislosti s uvedeným odkázal na článok zo dňa 12.01.2015 zverejnený na portáli „aktuality.sk“ s názvom Rok 2015: 5 najnebezpečnejších vojnových konfliktov, ktoré sužujú Zem, podľa ktorého je v Sudáne jedna z najmasívnejších humanitárnych kríz na svete. Súd túto argumentáciu nevyhodnotil ako relevantnú, pretože ako je zrejmé zo spisu odporcu, odporca riadne vyhodnotil bezpečnostnú situáciu v Sudáne s akcentom na provinciu S., z ktorej pochádza navrhovateľ. Z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že táto je v súčasnosti relatívne bezpečnou oblasťou na rozdiel od federálnych štátov Darfúr, Južný Kordofán a Modrý Níl. Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením odporcu v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého vyššie uvedený úryvok z článku nemôže sprostredkovať úplný, vyčerpávajúci obraz k určitej krajine alebo k určitej otázke a nedá sa neho vyvodiť ani azylová relevancia jednotlivého prípadu (a ani sám navrhovateľ v oprávnom prostriedku neuviedol vzťah obsahu článku k ním uvádzaným azylovým dôvodom).

Na námietku navrhovateľa, že odporca by pri rozhodovaní nemal byť viazaný návrhmi účastníkov konania, t. j. v tomto prípade tvrdeniami navrhovateľa, ktorými zjavne odkazoval na § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), podľa ktorého je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie, pričom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania, krajský súd uviedol, že toto ustanovenie je nutné vykladať vo vzťahu k typu správneho konania. Teda či sa jedná o konanie, ktoré sa začalo na návrh účastníka konania a uplatňuje sa dispozičná zásada alebo sa jedná o konanie začaté bez návrhu a je nutné aplikovať zásadu oficiality a vyhľadávací princíp, kedy dôkazné bremeno postihuje v plnom rozsahu správny orgán. V konaniach, ktoré sa začali na návrh účastníka konania, t. j. aj v azylovom konaní zákon predpokladá aktívnu súčinnosť účastníkov konania pri získavaní potrebných poznatkov o rozhodujúcich skutočnostiach, pričom neunesenie dôkazného bremena má za následok negatívne rozhodnutie vo veci. Azylové konanie i samou svojou povahou nie je konaním, v ktorom by bol správny orgán povinný sám vyhľadávať skutočnosti, ktoré by mohli v prípade žiadateľa o azyl zakladať dôvod na udelenie azylu. Naopak, takýto postup v prípade azylového konania neprichádza do úvahy a odporca je povinný vychádzať z tvrdení, ktoré navrhovateľ označuje ako dôvody udelenia azylu. Ak sa tieto javia ako nedôveryhodné a nemožno ich žiadnym (dostupným) spôsobom preukázať a zároveň ich pravdivosť navrhovateľ sám nedokázal dosvedčiť, je negatívne rozhodnutie správne a zákonné.

S poukazom na uvedené je podľa názoru krajského súdu potrebné konštatovať, že odporca v konaní dôsledne reagujúc na navrhovateľom prezentované dôvody vykonal dostatočné a prakticky možné dokazovanie, cieľom ktorého bolo zistiť, či navrhovateľom tvrdené skutočnosti (dôvody jeho žiadosti o azyl) sa v skutočnosti udiali. Z takto legálne vykonaného dokazovania dospel k správne záveru, že navrhovateľove tvrdenia sú rozporné v nie zanedbateľnej miere - že sú účelové (nepravdivé) a teda, že v konaní nebolo zistené naplnenie predpokladov udelenia azylu či doplnkovej ochrany. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust. § 19a ods. 3 písm. e) zákona o azyle, v intenciách ktorého odporca správne poukázal v napadnutom rozhodnutí na nedôveryhodnosť navrhovateľa.

Z dôvodu, že odporca dostatočným a zákonným spôsobom zistil stav vecí, že jeho rozhodnutie vychádza zo správneho posúdenia vecí a predovšetkým preto, že navrhovateľ nepreukázal v konaní opodstatnenosť svojich obáv z prenasledovania, samotné prenasledovanie z akýchkoľvek dôvodov, pretože jeho tvrdenia týkajúce sa dôvodov prezentovaného prenasledovania sa ukázali ako nepravdivé, pričom objektívne nebola zistená ani hrozba vážneho bezprávia v prípade návratu navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu, dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné

potvrdiť ako správne a zákonné.

II.

Odvolanie navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že má opätovne za to, že odporcom zistený skutkový stav neposkytoval dostatočný podklad pre vydané rozhodnutie, a teda, že odporca vo svojom rozhodnutí nedostatočne vyhodnotil všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie.

Odporca sa pri posudzovaní navrhovateľovej žiadosti dostatočne nezaoberal skutočnosťou, že sa navrhovateľ zúčastnil demonštrácie voči Sudánu pred budovou OSN vo Viedni v júli 2011. V rozhodnutí sa krajský súd vyjadril, že „sa stotožňuje s odôvodnením odporcu v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého vyššie uvedený úryvok z článku nemôže sprostredkovať úplný, vyčerpávajúci obraz k určitej krajine alebo k určitej otázke a nedá z neho vyvodiť ani azylová relevancia jednotlivého prípadu (a ani sám navrhovateľ v opravnom prostriedku neuviedol vzťah obsahu článku k ním uvádzaným azylovým dôvodom).“ K uvedenému navrhovateľ poznamenáva, že uvedený článok mal v stručnosti poukazovať na nepriaznivú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa, ktorej zistenie malo byť úlohou odporcu v zmysle ustanovenia § 32 ods. 1 Správneho poriadku.

V súvislosti s uvedeným navrhovateľ nesúhlasí s názorom súdu, že „azylové konanie i samou svojou povahou nie je konaním, v ktorom by bol správny orgán povinný sám vyhľadávať skutočnosti, ktoré by mohli v prípade žiadateľa o azyle zakladať dôvod na udelenie azylu“ a uviedol, že okrem povinností žiadateľa o azyl uviesť možné dôvody na udelenie azylu by malo byť aj úlohou správneho orgánu zistiť okrem iného aj situáciu v krajine pôvodu nad rámec tvrdení žiadateľa o azyl nie z dôvodu vyhľadávať skutočnosti zakladajúce udelenie azylu, ale z dôvodu spoľahlivo a jasne zistiť skutkový stav, a o to viac, ak hrozí žiadateľovi o azyl prenasledovanie v krajine pôvodu či smrť. Navrhovateľ teda nesúhlasí ani s tvrdením súdu, že odporca „vykonala dostatočné a prakticky možné dokazovanie, cieľom ktorého bolo zistiť, či navrhovateľom tvrdené skutočnosti (dôvody jeho žiadosti o azyl) sa v skutočnosti udiali.“

V spojitosti s vyššie uvedenou skutočnosťou navrhovateľ poukazuje taktiež na rozpor a nedostatočnosť v posudzovaní situácie v krajine pôvodu, pri ktorej odporca vo svojom rozhodnutí na str. 6 v bode 3. v súvislosti s provinciou S. uviedol, že „ Táto provincia, ktorej meno sa objavuje v rôznych predpisoch patrí medzi provincie, v ktorých nedochádza v súčasnosti k výraznejším bezpečnostným incidentom“. Navrhovateľ má teda za to, že posúdenie situácie v krajine pôvodu spočíva iba v konštatovaní, že v provincii S. nedochádza k výraznejším bezpečnostným incidentom, považuje zo strany odporcu za nedostatočné o to viac, keď takýmto konštatovaním odporca sám priznal, že situácia v uvedenej provincii nie je úplne bezpečná, a teda, že odporcovi tam nemôže hroziť nič zo skutočností, ktoré navrhovateľ uvádzal ako dôvody pre udelenie azylu v Slovenskej republike.

Rovnako odporca nezvážil možnosť udelenia azylu z humanitných dôvodov uvedených v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle, podľa ktorého „Ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.“

Podľa názoru navrhovateľa v rozhodnutí odporcu absentuje dostatočné vyhodnotenie ním uvádzaných skutočností. V rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave taktiež absentuje dostatočné vyhodnotenie týchto námietok, a preto má navrhovateľ za to, že konanie pred Krajským súdom v Bratislave má inú vadu, ktorá mala mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

S ohľadom na uvedené navrhovateľ žiada, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutie odporcu zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. V prípade, že najvyšší súd nerozhodne vyššie uvedeným spôsobom navrhovateľ žiada, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Oporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozhodnutie krajského súdu potvrdiť. V podanom odvolaní sa navrhovateľ odvoláva na to, že odporca a neskôr súd, mali vydať rozhodnutie na základe nedostatočného skutkového a právneho posúdenia veci. V podanom opravnom prostriedku však navrhovateľ neuvádza také skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia. Na účel popisu problémov, ktoré mu majú hroziť v prípade návratu do krajiny pôvodu poukazuje na novinársky článok (dostupný na internete: <http://www.aktualitv.sk/clanok/268331/rok-2015-5-nainebezpec-neisich-voinovych-konfliktov-ktore-suzu-u-zem/>), ktorý má situáciu v krajine pôvodu dokumentovať. Takýto odkaz na novinársky článok nemôže podľa odporcu sprostredkovať úplný, vyčerpávajúci obraz k určitej krajine alebo k určitej otázke a nedá sa z neho odvodiť ani azylová relevancia jednotlivého prípadu. Všetky skutočnosti uvádzané v odvolaní boli v predmetnom rozhodnutí komplexne a objektívne vyhodnotené, pričom v jeho prípade neboli preukázané dôvody na udelenie azylu. Na účel posúdenia žiadosti navrhovateľa boli využité aj informácie odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce migračného úradu MU-ODZS-2015/000153-004 z 05.05.2015 a z iných verejne dostupných zdrojov, pričom neboli zistené bezpečnostné riziká spojené s jeho návratom do krajiny pôvodu v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle. K námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu treba uviesť, že povinnosť zistiť skutkový stav veci podľa § 32 Správneho poriadku má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré navrhovateľ (žiadateľ o azyl) v priebehu správneho konania uviedol. Zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia. Navrhovateľ v odvolaní poukazuje na možnosť udelenia azylu z humanitných dôvodov k čomu je potrebné uviesť, že na udelenie azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle nie je právny nárok a ani v priebehu azylového konania neboli zistené také relevantné skutočnosti, ktoré by mohli udelenie azylu na základe humanitných dôvodov navrhovateľovi opodstatňovať. V podanom odvolaní podľa odporcu nie sú uvedené také skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia. Postup odporcu pri vydaní rozhodnutia, zaobstaraní a vyhodnotení dôkazov bol preskúmaný krajským súdom, pričom krajský súd konštatoval, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom.

Oporca sa ďalej nestotožnil s tvrdeniami navrhovateľa o tom, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 ods. 1 zákona o azyle a zastáva názor, že v jeho prípade nebola preukázaná reálna opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. Rovnako neboli preukázané žiadne skutočnosti, že by mal byť navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený vážnemu bezpráviu tak, ako to ustanovuje § 2 písm. f) zákona o azyle. Nepriaznivé sociálno-ekonomické podmienky v krajine pôvodu nie sú dôvodom na to, aby sa zneužíval inštitút azylu na predĺženie jeho pobytu v Slovenskej republike, ktorú si po vstupe na jej územie vybral za svoju cieľovú krajinu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odporca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozhodnutie krajského súdu.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Oporca rozhodnutím ČAS: MU-PO-41-28/2015-Ž zo dňa 02.06.2015, podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle neudelil navrhovateľovi azyl a ani mu v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol doplnkovú ochranu z dôvodu, že tento nesplnil zákonom stanovené podmienky pre poskytnutie týchto foriem medzinárodnej ochrany.

V priebehu správneho konania boli všetky skutočnosti uvedené žiadateľom objektívne vyhodnotené a komplexne posúdené. Na základe výpovede navrhovateľa a všetkých dostupných informácií je zrejmé, že navrhovateľ nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území SR. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle a z Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 (ďalej len „Ženevský dohovor“). Zároveň neboli preukázané opodstatnené obavy z dôvodov uplatňovania politických práv a slobôd, ktoré vyplývajú zo zákona o azyle a z Ústavy SR.

Navrhovateľ v krajine pôvodu nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mu v nej v súčasnosti hrozila akákoľvek perzekúcia zo strany polície, armády či iných zložiek štátu. Vo vzťahu k nemu nedošlo absolútne k žiadnemu konaniu zo strany štátnych orgánov, ktoré by bolo možné zaradiť pod pojem prenasledovanie v zmysle § 2 písm. d/ zákona o azyle. Z vyhodnotenia žiadosti o udelenie azylu je zrejmé, že žiadateľ ničím nepreukázal, že by mal v Sudáne dôvodnú obavu z takéhoto prenasledovania. Navrhovateľ síce uvádza, že je na akejsi „čiernej listine“ osôb bojujúcich proti režimu kvôli jeho politickým aktivitám, ktoré mal v Európe vykonávať, ale jeho tvrdenia sú veľmi rozporné a vzájomne si protirečiacie.

Prvým závažným rozporným tvrdením, ktorým sa navrhovateľ snažil hrubým spôsobom zavádzať slovenské štátne orgány je fakt, že navrhovateľovi na ambasáde vo Viedni odmietli predĺžiť cestovný pas, a preto mu bol na území SR nepredĺžený pobyt a následne musel odísť i zo školy. Toto tvrdenie však bolo vyvrátené, keďže podľa vyjadrenia Slovenskej technickej univerzity bol navrhovateľ vylúčený zo štúdia ku 01.07.2013 pre nespĺnenie študijných požiadaviek, pričom demonštrácie vo Viedni, kvôli ktorej mu údajne odmietla ambasáda predĺžiť cestovný pas sa mal podľa jeho tvrdení zúčastniť až 11.07.2013, t. j. 10 dní po vylúčení zo štúdia. Z toho dôvodu je jeho tvrdenie, že pobyt na Slovensku mu nebol predĺžený a následne musel školu opustiť kvôli tejto demonštrácii, nepravdivé a vykonštruované. Zároveň po vylúčení zo školy mu zanikol aj pobyt na území SR, keďže tento mal udelený za účelom štúdia. Sám navrhovateľ uvádza, že v čase jeho odchodu zo Slovenska začiatkom júla 2013 mal cestovný pas aj pobyt na Slovensku ešte platný. Takže postupnosť krokov pri zániku pobytu menovaného na Slovensku je úplne iná, ako to uvádza on vo svojej výpovedi.

Rovnako navrhovateľovi časovo a logicky nesedí ani jeho výpoveď ohľadne jeho cestovného pasu. Navrhovateľ v súčasnosti nemal cestovný pas k dispozícii. Zničil ho pred tým, ako v Rakúsku požiadal o udelenie azylu. V pohovore dňa 17.03.2015 však uviedol, že vlastnil cestovný pas, ktorý mal platnosť do 30.06.2014 a v júli 2013 mu tento nechcela ambasáda predĺžiť. Dôvod tohto rozporu nevedel uviesť. Je nelogické, aby si išiel predlžovať platnosť cestovného dokladu skoro s ročným predstihom a je nereálne, že by mu na Slovensku nebol predĺžený pobyt z dôvodu neplatnosti cestovného pasu, keď tento mal v tom čase ešte 10 mesačnú platnosť. Podľa zákona o pobyte cudzincov sa na predĺženie prechodného pobytu vyžaduje platný cestovný pas, pričom zákon nijako nedefinuje potrebnú dobu platnosti. Takže túto podmienku na predĺženie pobytu navrhovateľ spĺňal a vyhováranie sa na neplatnosť pasu neobstoí, nakoľko tento platný mal. Toto jeho tvrdenie tiež potvrdzuje, že ide o vykonštruovaný výpoveď plnú rozporov. Rovnako do tohto obrazu zapadá aj jeho úmyselné zničenie cestovného pasu.

Aj samotné politické dôvody navrhovateľa sa javia ako vykonštruované. Dňa 11.07.2013 sa mal vo Viedni na ulici Schentour zúčastniť schôdze politickej strany JEM. Po podrobnom skúmaní bolo zistené, že ulica žiadneho podobného mena sa vo Viedni nenachádza. V prípade, že by išlo o jediný rozpor vo výpovedi navrhovateľa, tak by sa dal použiť princíp v pochybnostiach v prospech („in dubio pro reo“) s tým, že si nemusí presné meno ulice pamätať, keďže však toto tvrdenie zapadá do celkovej nedôveryhodnosti menovaného a vykonštruovania jeho dôvodov, tento princíp nemôže byť v tomto prípade použitý.

Rovnako nie sú ani žiadne správy, že by sa v júli 2011 konala pred budovou OSN vo Viedni demonštrácia proti vláde Sudánu. Nie je síce vylúčené, že sa takáto akcia mohla uskutočniť, ale muselo by ísť naozaj o minoritnú akciu a nemohlo ísť o demonštráciu, ktorej sa zúčastnilo rádovo niekoľko stoviek ľudí, lebo takáto akcia by už mediálnej pozornosti úplne uniknúť nemohla.

O nedôveryhodnosti menovaného svedčí aj fakt, že dňa 05.03.2015 v zápisnici, ktorá s ním bola spísaná na Oddelení cudzineckej polície PZ Bratislava uviedol, že o azyl žiada z dôvodu vojny v Sudáne, a že problémy mal z dôvodu, že konzul Sudánu vo Viedni po ňom žiadal, aby sa vrátil do Sudánu a on chcel pokračovať v štúdiu, a že toto bol dôvod prečo sa dostal na „čiernu listinu“. Takže sa ani len nezmienil o politických problémoch. Tieto začal uvádzať až v azylovom konaní.

Pokiaľ ide o samotnú stranu JEM, tak ide o opozičné zoskupenie, ktoré sa v tomto roku (2015) transformovalo z hnutia na politickú stranu. Ide síce o opozičné zoskupenie, ale nejde o zakázanú stranu. Z uvedených skutočností vyplýva, že aj tvrdenie navrhovateľa o sympatiách k zakázanej politickej strane je vykonštruované. Menovaný o tomto zoskupení prakticky nič nevie. Jediný fakt, ktorý o strane vedel, bolo meno hlavného predstaviteľa, čo je verejne známa skutočnosť. Nevedel povedať nič o programe strany, o jej cieľoch ani o jej štruktúre. Rovnako nepozná ani základné logo strany. Je teda jasné, že aj tento dôvod je vykonštruovaný v snahe získať medzinárodnú ochranu. Hnutie JEM navyše pôsobí v oblasti Darfúru, pričom menovaný pochádza z úplne inej časti Sudánu, na ktorú sa JEM ani nezameriava. Rovnako navrhovateľ nevedel uviesť ani to, že ide o islamistické hnutie, ktoré je charakteristické spájaním islamu a politických cieľov.

Po individuálnom vyhodnotení každého z dôkazov, ktoré navrhovateľ vo svojej výpovedi predostrel a najmä po ich posúdení vo vzájomnej súvislosti je podľa názoru odporcu zrejmé, že ani jeden aspekt jeho výpovede nebol potvrdený, a že ide o vykonštruované a nedôveryhodné tvrdenia. Navrhovateľ zavádzal úradu pokiaľ ide o okolnosti jeho vylúčenia zo štúdia na Slovenskej technickej univerzite, informácie o jeho politických aktivitách vo Viedni sú rozporuplné a navyše menovaný o politickej strane JEM nemá ani len základné informácie. Tieto fakty úplne vylučujú, že by v jeho prípade mohlo ísť o utečenca sur place.

Na základe uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi nehrozí žiadna z foriem prenasledovania taxatívne vymenovaných v § 2 zákona o azyľe. Neboli teda naplnené dôvody na udelenie azylu na území SR z dôvodu opodstatnenosti jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo zákona o azyľe a Ženevského dohovoru.

Vzhľadom na to, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu na území SR, bolo potrebné tiež posúdiť, či navrhovateľ spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany. Odporca po individuálnom posúdení dôvodov navrhovateľa skonštatoval, že nebolo preukázané, že by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ako to vyplýva zo zákona o azyľe. Zároveň dočasná národná ústava Sudánu a zákon zaručujú slobodu pohybu, zahraničné cesty, emigráciu a repatriáciu, ale vláda obmedzila tieto práva. Ide však o obmedzenia najmä v Severnom a Južnom Dárfúre, Dvoch oblastiach (Two areas), Abyei a východnom Sudáne, teda v iných častiach Sudánu, z ktorej pochádza navrhovateľ. V týchto oblastiach je celkovo problém s cestovaním a samotnou bezpečnostnou situáciou. Pokiaľ ide o provinciu S., nie sú správy o tom, že by vláda obmedzovala cestovanie a návraty do tejto časti krajiny, takže ani návrat navrhovateľa do Sudánu by nijako nemohol ohroziť jeho osobnú bezpečnosť.

Dôvody navrhovateľa boli vyhodnotené a individuálne posúdené, pritom nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia. Nakoľko navrhovateľ nespadá do žiadnej z kategórii osôb, ktoré potrebujú nejakú formu medzinárodnej ochrany, odporca nepovažuje v jeho prípade za potrebné poskytnúť mu akúkoľvek formu ochrany. V prípade navrhovateľa teda neboli zistené dôvody, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona.

Za účelom posúdenia žiadosti boli využité informácie z materiálov „Sudán - informácie o krajine pôvodu“ vypracovaného k uvedenému prípadu vedeného pod č. p.: MU-ODZS-2015/000153-004.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 3. februára 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle, ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 13 zákona o azyle, ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle, ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle, ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle, ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu podľa § 13a alebo udelený azyl.

Podľa § 2 písm. d) zákona o azyle, na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa § 2 písm. f) zákona o azyle, na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezprávím je 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponížujúce zaobchádzanie alebo trest,

alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle a o neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle z dôvodu, že navrhovateľ nesplnil zákonom stanovené podmienky pre poskytnutie týchto foriem medzinárodnej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Dospel pritom k záveru, že krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady a pre ich správnosť na ne v podrobnostiach odkazuje. V prejednávanej veci je zrejmé, že odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z napadnutého rozsudku je zrejmé, z akých skutočností krajský súd vychádzal, akými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil a prečo námietky navrhovateľa nepovažoval za dôvodné, pričom sa vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa, ako je nižšie rozvedené pri vyrovnaní sa s jednotlivými námietkami.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (informácie čerpal z materiálu „Sudán - informácie o krajine pôvodu“ z 05.05.2014 vedeného pod č. p. MU-ODZS-2015/000153-004), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu.

Z listinných dôkazov založených v spise vyplýva, že navrhovateľ sa zdržiaval na území Slovenskej republiky legálne až do 31.08.2013, kedy mu skončila platnosť povolenia prechodného pobytu udeleného za účelom štúdia, z ktorého bol navrhovateľ vylúčený ku dňu 01.07.2013 pre nesplnenie zákonom predpísaných požiadaviek. Navrhovateľ však tvrdil, že štúdium bol nútený ukončiť z dôvodu, že mu dňa 30.06.2014 vypršala platnosť cestovného pasu a tento mu odmietli predĺžiť na konzuláte vo Viedni pre jeho účasť na protivládnej demonštrácii pred sídlom OSN vo Viedni v júli 2011 a taktiež pre jeho prítomnosť na schôdzi JEM vo Viedni konanej dňa 11.07.2013 na ulici Schtamtour/Schentour, ktorá a ani jej žiadna podobná sa však vo Viedni nenachádza. Navrhovateľ tvrdil, že sympatizuje s touto stranou, ale okrem predsedu strany nepozná žiadnych ďalších jej predstaviteľov. Na otázky, z ktorých základných častí pozostáva štruktúra JEM navrhovateľ nevedel odpovedať a za hlavné ciele strany označil „aktivity za spravodlivosť a rovnosť“, t. j. princípy uvedené priamo v názve strany.

Na druhom vstupnom pohovore navrhovateľ uviedol, že schôdze strany JEM sa nezúčastnil dňa 11.07.2013, ale až v roku 2014 a práve pre túto aktivitu sa dostal na „čiernu listinu“. Na prvom vstupnom pohovore však navrhovateľ uviedol, že sa na „čiernej listine“ ocitol po tom, čo nevyhovelo žiadosti konzula, aby sa vrátil po skončení bakalárskeho štúdia (23.08.2012) do Sudánu. Taktiež navrhovateľ tvrdil, že o tom, že sa nachádza na tejto listine sa dozvedel od otca, ktorý mu okrem toho oznámil, že ho v krajine pôvodu hľadali bezpečnostné zložky.

V priebehu celého azylového konania navrhovateľ uvádzal, že v Sudáne nemal žiadne problémy, nebol tam ani členom žiadnej politickej strany. Navrhovateľ opustil krajinu legálnym spôsobom s vlastným cestovným pasom a legálnym spôsobom pricestoval na Slovensko, kde študoval na vysokej škole. Navrhovateľ raz tvrdil, že mu mala ambasáda odmietnuť predĺžiť pas pre jeho politické aktivity, a ďalší krát potvrdil, že mu bol pas predĺžený aj po demonštrácii v júli 2011.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že z vyššie uvedeného zhrnutia je preukázané, že navrhovateľ v priebehu celého azylového konania uvádzal rozporné a nejednoznačné tvrdenia, ktoré okrem iného nekorešpondujú so zistenými, resp. preukázanými skutočnosťami. O navrhovateľovi sa teda dá povedať, že ide o nedôveryhodnú osobu. Z uvedených dôvodov odporca vykonal s navrhovateľom ďalší pohovor, na ktorom však navrhovateľ žiadnym spôsobom neodstránil rozpornosť vlastných tvrdení.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o zamietnutí žiadosti tým, že navrhovateľ ničím nepreukázal, že by mal mať v Sudáne dôvodnú obavu z akéhokoľvek prenasledovania a že by bol nútený krajinu opustiť, a rovnako nepreukázal, že by v jeho prípade išlo o utečenca sur place. Na základe výpovede navrhovateľa a všetkých dostupných informácií je zrejmé, že navrhovateľ nesplnil zákonom ustanovené podmienky na udelenie azylu na území SR. Na základe uvedeného odporca rozhodol podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle a zároveň podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neposkytnutí navrhovateľovi doplnkovej ochrany na území SR.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že navrhovateľ nesplnil podmienky stanovené v § 8 alebo § 10 zákona o azyle a zároveň, že odporca podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 rozhodol o neposkytnutí navrhovateľovi doplnkovej ochrany na území SR.

Najvyšší súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že odporca dostatočným a zákonným spôsobom zistil stav veci, pretože jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci predovšetkým z dôvodu, že navrhovateľ v konaní nepreukázal opodstatnenosť svojich obáv z prenasledovania, ani samotné prenasledovanie z akýchkoľvek dôvodov, pretože jeho tvrdenia týkajúce sa dôvodov prenasledovania sa ukázali ako nepravdivé, pričom objektívne nebola zistená ani hrozba vážneho bezprávia v prípade návratu navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu. Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že navrhovateľ nesplnil podmienky ustanovené v § 8 alebo § 10 zákona o azyle a rozhodol podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle a zároveň rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 1a § 20 ods. 4 zákona o azyle, takýto záver nachádza oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, a preto krajský súd nepochybil, keď považoval rozhodnutie z týchto dôvodov za zákonné.

Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že azyl ako právny inštitút nie je a nikdy nebol univerzálnym nástrojom pre poskytnutie ochrany pred bezpráviom postihujúcim jednotlivca alebo celú skupinu obyvateľov. Dôvody poskytnutia azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušenia ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom stanovených dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené (rozsudok NS SR sp. zn. 10Sža/6/2015 zo dňa 25. marca 2015).

K rozporným a nejednoznačným tvrdeniam navrhovateľa, ktoré okrem iného nekorešpondujú so zistenými, resp. preukázanými skutočnosťami, odvolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o udelenie azylu je výsledkom celkového hodnotiaceho procesu a úvah odporcu o osobnosti žiadateľa s prihliadnutím k miere reálnosti, resp. vierohodnosti ním tvrdených dôvodov odchodu z krajiny pôvodu v konfrontácii so všeobecnými známymi informáciami o krajine pôvodu. Rozhodujúcimi pre záver o nedôveryhodnosti žiadateľa nemôžu byť len niektoré nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpozná (rozsudok NS SR sp. zn. 1Sža/48/2010 zo dňa 18. mája 2010). Krajský súd správne zhodne s odporcom poukázali vzhľadom na rozporné tvrdenia navrhovateľa na jeho nedôveryhodnosť.

Navrhovateľ namietal, že sa odporca dostatočne nezaoberal skutočnosťou, že sa navrhovateľ zúčastnil demonštrácie voči Sudánu pred budovou OSN vo Viedni v júli 2011. Na popísanie problémov, ktoré mu

hrozia poukázal na článok (dostupný na internete: <http://www.aktualitv.sk/clanok/268331/rok-2015-5-nainebezpec-neisich-voinovych-konfliktov-ktore-suzuizem/>), ktorý má situáciu v krajine pôvodu dokumentovať. V súvislosti s uvedeným odvolací súd zhodne s krajským súdom uvádza, že povinnosť zistiť skutočný stav vecí podľa § 32 Správneho poriadku má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Odvolací súd sa priklonil k názoru krajského súdu a vyhodnotil poukázanie na uvedený článok za irelevantné, nakoľko odporca riadne v konaní vyhodnocoval bezpečnostnú situáciu v Sudáne s akcentom na provinciu S., z ktorej navrhovateľ pochádza, prostredníctvom informácii o krajine pôvodu navrhovateľa (č.p. MU-ODZS-2015/000153-004). Zo spisového materiálu je zrejmé, že táto oblasť je v súčasnosti relatívne bezpečnou na rozdiel od federálnych štátov Dafúr, Južný Kordofán a Modrý Níl. Uvedený článok podľa názoru odvolacieho súdu nemôže poskytnúť úplný, vyčerpávajúci obraz ku krajine a nedá sa z neho vyvodiť azylová relevancia konkrétneho prípadu. Najvyšší súd poukazuje v tejto súvislosti na ustálenú judikatúru, podľa ktorej pokiaľ dôvody žiadosti o azyl spočívajú vo všeobecne známej situácii v krajine pôvodu, bez toho, aby navrhovateľ preukázal svoju opodstatnenosť strachu, resp. strach z prenasledovania (ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle), a to v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode k krajiny pôvodu, migračný úrad dôvodne neudelil žiadateľovi azyl (rozsudok NS SR sp. zn. 1SžA/7/2009 zo dňa 21. apríla 2009). Najvyšší súd ďalej judikoval, že za nedostatočné dôvody, pre ktoré žiadateľ žiada o udelenie azylu na území SR možno považovať tie dôvody, ktorých pôvod pramení v skutočnostiach, ktoré síce neprotirečia všeobecne známym faktom o krajine pôvodu, pokiaľ však žiadateľ nepreukáže svoju osobnú zaangažovanosť na takýchto udalostiach, a teda nepreukáže odôvodnenú obavu z prenasledovania z dôvodov, ktoré sú všeobecne známe o krajine pôvodu, napr. násilne potlačená demonštrácia opozičnej strany a pod., takéto dôvody nemožno považovať za relevantné na udelenie azylu (rozsudok NS SR sp. zn. 1SžoKS/50/2006 zo dňa 27.02.2007).

Na námietku navrhovateľa, že odporca nezvážil možnosť udelenia azylu navrhovateľovi z humanitárnych dôvodov uvedených v § 9 zákona o azyle odvolací súd uvádza, že vlastné rozhodnutie udeliť či neudeliť azyl z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle je vecou voľnej správnej úvahy odporcu a vo vzťahu k výsledku tohto rozhodnutia nie je prieskum súdu možný. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu vyplýva, že dôvody navrhovateľa boli vyhodnotené a individuálne posúdené, pričom nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia. Z uvedeného dôvodu navrhovateľ nespadá do žiadnej kategórie osôb, ktoré potrebujú nejakú formu medzinárodnej ochrany, a preto odporca v jeho prípade nepovažoval za potrebné mu poskytnúť akúkoľvek formu ochrany.

Pokiaľ teda odporca nepovažoval dôvody navrhovateľa pre udelenie azylu za takú subjektívnu okolnosť, ktorá by zakladala sama o sebe dôvod pre udelenie azylu z humanitných dôvodov, pričom túto úvahu uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, nebolo možné považovať uvedenú námietku navrhovateľa za dôvodnú.

Na základe vyššie uvedeného má najvyšší súd za to, že odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nemal úspech vo veci a odporca na ich náhradu nemá zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.